

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DIH-023-90(7)/15/AnŁ

Warszawa, 29 stycznia 2016 r.

DECYZJA DIH-1/13/2016

Na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 23), art. 1 ust. 3 oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (Dz. U. z 2014 r. poz. 148, z późn. zm.) oraz art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 678, z późn. zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po rozpatrzeniu odwołania przedsiębiorcy DINO Polska S.A. z siedzibą w Krotoszynie od decyzji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu z dnia 7 października 2015 r. (nr akt D/LE.ŻG.8361.193.2015), którą wymierzono karę pieniężną w wysokości 650,00 zł (słownie: sześćset pięćdziesiąt złotych 00/100),

- 1) **uchyla zaskarżoną decyzję w całości oraz**
- 2) **wymierza przedsiębiorcy DINO Polska S.A. z siedzibą w Krotoszynie karę pieniężną w wysokości 500,00 zł (słownie: pięćset złotych 00/100) z tytułu wprowadzenia do obrotu dwóch partii artykułów rolno-spożywczych nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej, tj. sera dojrzewającego półtłustego Gouda lekka oraz sera dojrzewającego tłustego Radamer, o łącznej wartości 90,84 zł.**

UZASADNIENIE

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach od 11 do 14 sierpnia 2015 r., zgodnie z upoważnieniem do przeprowadzenia kontroli nr D.LE.ŻG.8361.193.2015, przez inspektorów reprezentujących Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej w Poznaniu – zwanego dalej również „*Wielkopolskim WIIH*” – w supermarkecie „DINO” przy ul. 1 Maja 33a w Lesznie, należącym do przedsiębiorcy DINO Polska S.A. z siedzibą w Krotoszynie – zwanego dalej również „*stroną*” – zakwestionowano oznakowanie trzech partii artykułów rolno-spożywczych, to jest:

- 1) 2,73 kg sera dojrzewającego półtłustego Gouda lekka, produkcji Spółdzielni Mleczarskiej „Spomlek” w Radzynie Podlaskim, Oddział Młynary, w cenie detalicznej 19,99 zł/kg, o wartości 54,57 zł, oznaczonego datą minimalnej trwałości 18.09.2015, oferowanego

luzem, eksponowanego w miejscu sprzedaży w postaci bloku sera oznaczonego wywieszką zawierającą informacje dla konsumentów – zwanego dalej „*serem Gouda*” – zakwestionowano z uwagi na niewidoczność nazwy producenta w sposób bezpośrednio dostępny konsumentom (nazwa producenta znajdowała się na etykiecie sera niewidocznej dla konsumenta).

Wielkopolski WIIH stwierdził, że powyższe naruszało przepisy § 19 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 29) – zwanego dalej „*rozporządzeniem w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych*” – oraz art. 9 ust. 1 lit. h rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektywy Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. U. UE L 304 z 22.11.2011 r., s. 18 z późn. zm.) – zwanego dalej „*rozporządzeniem nr 1169/2011*”;

- 2) 1,91 kg (9 kawałków) sera dojrzewającego tłustego Radamer, produkcji Spółdzielni Mleczarskiej „Spomlek” w Radzynie Podlaskim, Oddział Radzyń Podlaski, w cenie detalicznej 18,99 zł/kg o wartości 36,27 zł, oznaczonego datą minimalnej trwałości 21.09.2015, zapakowanego na miejscu do bezzwłocznej sprzedaży konsumentom w formie kawałków z przyklejoną etykietą – zwanego dalej „*serem Radamer*” – zakwestionowano z uwagi na niewidoczność dla konsumentów informacji dotyczących: pełnej nazwy sera (na etykiecie widocznej dla konsumentów podano „Ser Serenada Rad”, zamiast zgodnie z deklaracją producenta niewidoczną dla konsumentów był to „ser dojrzewający tłusty Radamer Serenada”), nazwy producenta oraz wykazu składników (informacje te znajdowały w miejscu niewidocznym dla konsumenta).

Wielkopolski WIIH stwierdził, że naruszało to przepisy § 19 ust. 1 pkt 1, 2, 3 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych oraz art. 9 ust. 1 lit. a, b, h rozporządzenia nr 1169/2011;

- 3) 12 opakowań á 150 g sera dojrzewającego Salami w plastrach, produkcji SM MLEKOVITA w Wysokiem Mazowieckiem, w cenie 3,75 zł/op., o wartości 45,00 zł, oznaczonego datą minimalnej trwałości 19.09.2015 – zwanego dalej „*serem Salami*” – zakwestionowano z uwagi na nieprawidłowe oznaczenie wykazem składników na etykiecie, w którym nie podkreślono składnika „mleko”, będącego składnikiem powodującym alergię lub reakcję nietolerancji.

Wielkopolski WIIH stwierdził, że powyższe naruszało przepisy art. 21 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1169/2011.

Powyższe czynności udokumentowano w: protokole kontroli z dnia 14 sierpnia 2015 r. (nr akt kontroli: D/LE.ŻG.8361.193.2015) wraz z załącznikami nr 1 i 2 zawierającymi fotografie trzech ww. partii serów, a także w protokołach oględzin tych produktów nr I – III.

Wielkopolski WIIH ustalił, że kontrolowany przedsiębiorca należy do grupy „pozostałych przedsiębiorców” w rozumieniu przepisów rozdziału 7 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2015 r. poz. 584, z późn. zm.). Oświadczenie na tę okoliczność złożone przez przedstawiciela ww. przedsiębiorcy w dniu 11 sierpnia 2015 r. zostało włączone do akt sprawy.

W piśmie z 7 września 2015 r. przedsiębiorca DINO Polska S.A. z siedzibą w Krotoszynie przedstawił m.in. wyjaśnienia producenta sera Salami, iż zgodnie z postanowieniami art. 21 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011 oraz części III.2a w załączniku VII do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. U. UE L 347 z 20.12.2013, s. 671 z późn. zm.) – zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1308/2013” – mleko jako składnik alergenny nie musiało być zaznaczone w wykazie składników na etykiecie sera. Podobne wyjaśnienie ww. producent przekazał w piśmie z 9 września 2015 r. skierowanym do Wielkopolskiego WIIH.

Pismem z 8 września 2015 r., Wielkopolski WIIH zawiadomił przedsiębiorcę DINO Polska S.A. z siedzibą w Krotoszynie o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (Dz. U. z 2015 r., poz. 678 z późn. zm.) – zwanej dalej „ustawą o jakości handlowej” – z tytułu wprowadzenia do obrotu ww. trzech partii artykułów rolno-spożywczych nieodpowiadających jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej.

W toku postępowania administracyjnego strona przekazała pismo z 18 września 2015 r., w którym wskazała, że spełnia wymogi prawne w zakresie informacji umieszczanych na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego, niemniej podjęła działania w celu poprawy stosowanych etykiet. Powołując się na te argumenty, strona wniosła o odstąpienie od ukarania jej karą pieniężną, ewentualnie o zastosowanie okoliczności łagodzących i wymierzenie kary w minimalnej wysokości.

Po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, w dniu 7 października 2015 r. Wielkopolski WIIH wydał decyzję (nr akt D/LE.ŻG.8361.193.2015), na mocy której wymierzył stronie karę pieniężną w wysokości 650,00 zł (słownie: sześćset pięćdziesiąt złotych 00/100), na podstawie przepisu art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, z tytułu wprowadzenia do obrotu serów Gouda, Radamer i Salami o łącznej wartości 135,84 zł nieodpowiadających jakości handlowej. W swojej decyzji (na str. 6 i 7) organ ustosunkował się negatywnie do stanowiska producenta sera Salami przekazanego m.in. przy piśmie strony z 7 września 2015 r. i stwierdził, że zwolnienie od obowiązku podkreślania w oznakowaniu środków spożywczych składników alergennych lub powodujących reakcję nietolerancji, określone w art. 21 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011, nie ma zastosowania w przypadku sera.

Pismem z 21 października 2015 r., strona złożyła do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – zwanego dalej również „Prezesem UOKiK” – odwołanie od

ww. decyzji w części dotyczącej wprowadzenia do obrotu jednej partii (składającej się z 12 opakowań) sera Salami. Strona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez uznanie, że wskazany produkt odpowiada jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej, a co za tym idzie, wymierzenie kary pieniężnej w mniejszej wysokości lub odstąpienie od jej wymierzenia.

Zaskarżonej decyzji strona zarzuciła następujące naruszenia:

- art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej poprzez błędne przyjęcie, że odwołująca się wprowadziła do obrotu produkty nieodpowiadające jakości handlowej;
- art. 21 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011 poprzez jego niezastosowanie i błędne przyjęcie, że producent sera jako produktu mlecznego jest także zobowiązany do wyróżnienia składnika alergennego – mleka – mimo, że ww. przepis w akapicie czwartym dopuszcza odstępstwo gdy nazwa środka spożywczego odnosi się do danej substancji lub produktu.

Strona powtórzyła swoje stanowisko przekazane w postępowaniu pierwszej instancji stwierdzając, że ser należy niewątpliwie do kategorii przetworów mlecznych, zatem zgodnie z art. 21 ust. 1 akapit czwarty rozporządzenia nr 1169/2011 nie ma potrzeby wyróżnienia na jego etykiecie składników alergennych pochodzących z mleka. Dla poparcia tego stanowiska strona powołała się na przewodnik do ww. rozporządzenia zamieszczony na stronie internetowej Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych www.ijhar-s.gov.pl oraz na wykaz nazw zarezerwowanych dla produktów mlecznych w określony w części III.2a załącznika VII do rozporządzenia (UE) nr 1308/2013 zawierający nazwę „ser”.

Strona podniosła, że Wielkopolski WIIH nie uwzględnił jej wyjaśnień wskazujących na prawidłowość oznakowania sera Salami, w szczególności przedstawionych przez Spółdzielnię Mleczarską MLEKOVITA. Do odwołania strona załączyła drugie pismo ww. producenta z 20 października 2015 r. zawierające rozwinięcie argumentów w tej sprawie.

Strona nie zakwestionowała w odwołaniu pozostałych ustaleń organu pierwszej instancji. Niemniej, z uwagi na uznanie stopnia jej zawinienia co do wszystkich naruszeń jako lekkomyślność, wniosła o ewentualne odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej.

Pismem z 17 listopada 2015 r. Prezes UOKiK poinformował stronę, iż przed wydaniem rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie, stronie biorącej udział w postępowaniu administracyjnym przysługuje, na podstawie art. 10 Kpa prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

W toku postępowania drugiej instancji strona przekazała pismo z 30 listopada 2015 r., w którym podtrzymała swoje stanowisko przedstawione w odwołaniu od zaskarżonej decyzji.

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz

ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. UE L 31 z 1.02.2002, s. 1, z późn. zm.) – zwanego dalej „rozporządzeniem nr 178/2002”, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji w przedsiębiorstwach będących pod ich kontrolą, zgodność tej żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów. W myśl art. 17 ust. 2 tego rozporządzenia, państwa członkowskie wprowadzają w życie prawo żywnościowe oraz monitorują i kontrolują przestrzeganie przez podmioty działające na rynku spożywczym i pasz odpowiednich wymogów prawa żywnościowego na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji. W tym celu Państwa Członkowskie zachowują system oficjalnych kontroli i innych działań stosownych do okoliczności, z uwzględnieniem informowania opinii publicznej o bezpieczeństwie i ryzyku związanym z żywnością i paszami, nadzorem nad bezpieczeństwem żywności i pasz oraz innych działaniach monitorujących, obejmujących wszystkie etapy produkcji, przetwarzania i dystrybucji. Państwa Członkowskie ustanawiają również zasady dotyczące środków i kar mających zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego i paszowego. Ustanowione środki i kary powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

W myśl przepisu art. 8 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002, prawo żywnościowe ma na celu ochronę interesów konsumentów i powinno stanowić podstawę dokonywania przez konsumentów świadomego wyboru związanego ze spożywaną żywnością.

W myśl art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011, podawanie informacji na temat żywności służy wysokiemu poziomowi ochrony zdrowia i interesów konsumentów przez zapewnienie konsumentom finalnym podstaw do dokonywania świadomych wyborów oraz bezpiecznego stosowania żywności, ze szczególnym uwzględnieniem uwarunkowań zdrowotnych, ekonomicznych, środowiskowych, społecznych i etycznych.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jakości handlowej, wprowadzane do obrotu artykuły rolno-spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta. Definicja jakości handlowej zawarta w art. 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej obejmuje cechy artykułu rolno-spożywczego w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania artykułów rolno-spożywczych, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi.

Jak wskazuje art. 6 rozporządzenia nr 1169/2011, każdemu środkowi spożywczemu przeznaczonemu do dostarczenia konsumentowi finalnemu lub do zakładów żywienia zbiorowego muszą towarzyszyć informacje na temat żywności zgodnie z tym rozporządzeniem. Przepis art. 9 ust. 1 lit. c ww. rozporządzenia wymaga podania konsumentom informacji o składnikach lub substancjach pomocniczych w przetwórstwie wymienionych w załączniku II do ww. rozporządzenia lub uzyskane z substancji lub produktów wymienionych w załączniku II, powodujące alergie lub reakcje nietolerancji, użyte przy wytworzeniu lub przygotowywaniu żywności i nadal obecne w produkcie

gotowym, nawet jeżeli ich forma uległa zmianie. Przepis art. 44 ust. 1 lit. a ww. rozporządzenia rozciąga ten obowiązek także w odniesieniu do żywności nieopakowanej (tj. środków spożywczych oferowanych do sprzedaży konsumentom finalnym bez opakowania lub środków spożywczych pakowanych w pomieszczeniu sprzedaży na życzenie konsumenta lub pakowanych do bezpośredniej sprzedaży).

W załączniku II do rozporządzenia nr 1169/2011, wśród substancji lub produktów powodujących alergię lub reakcje nietolerancji zostały wymienione jaja i produkty pochodne (pkt 3) oraz mleko i produkty pochodne (łącznie z laktozą) (pkt 7).

Informacja w zakresie alergenów i substancji powodujących reakcje nietolerancji, o której mowa w art. 9 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 1169/2011, musi być podana w sposób uregulowany w art. 21 ust. 1 tego rozporządzenia, tj. być podana w wykazie składników (lit. a tamże) oraz podkreślona za pomocą pisma wyraźnie odróżniającego ją od reszty wykazu składników, np. za pomocą czcionki, stylu lub koloru tła (lit. b).

Oznaczenie danych szczegółowych, o których mowa w art. 9 ust. 1 lit. c (tj. informacji o składnikach alergennych lub powodujących reakcje nietolerancji), nie jest jednak wymagane w przypadkach, gdy nazwa środka spożywczego wyraźnie odnosi się do danej substancji lub produktu – art. 21 ust. 1 akapit czwarty rozporządzenia nr 1169/2011.

Zgodnie z przepisem określonym w § 19 ust. 1 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych, w przypadku środków spożywczych oferowanych do sprzedaży konsumentowi finalnemu lub zakładom żywienia zbiorowego bez opakowania lub w przypadku pakowania środków spożywczych w pomieszczeniu sprzedaży na życzenie konsumenta finalnego lub ich pakowania do bezzwłocznej sprzedaży, podaje się m.in.:

- nazwę środka spożywczego wskazaną w sposób określony w art. 17 rozporządzenia nr 1169/2011 (pkt 1),
- nazwę albo imię i nazwisko producenta (pkt 2),
- wykaz składników – zgodnie z art. 18-20 rozporządzenia nr 1169/2011, z uwzględnieniem informacji, o których mowa w art. 21 tego rozporządzenia (pkt 3).

Informacje te podaje się w miejscu sprzedaży na wywieszce dotyczącej danego środka spożywczego lub w inny sposób, w miejscu dostępnym bezpośrednio konsumentowi finalnemu (§ 19 ust. 2 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych).

Rozporządzenie nr 1169/2011, precyzuje w art. 8 zasady odpowiedzialności podmiotów za informację o żywności. Podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy lub – jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii – importer danego środka na rynek Unii (ust. 1). Podmiot ten zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych (ust. 2). Bez uszczerbku dla tej zasady, podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach

pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione (art. 8 ust. 5 tego rozporządzenia).

Zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, kto wprowadza do obrotu artykuły rolno-spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł.

Ustalając wysokość kary pieniężnej, wojewódzki inspektor Inspekcji Handlowej, na podstawie art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej (w brzmieniu obowiązującym w dniu orzekania przez organ drugiej instancji), uwzględnia: stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

W niniejszej sprawie, na podstawie wyników kontroli przeprowadzonej w supermarkecie w Legnicy należącym do przedsiębiorcy DINO Polska S.A. z siedzibą w Krotoszynie, Wielkopolski WIIH stwierdził, że podmiot ten wprowadził do obrotu trzy partie serów dojrzewających oznakowanych w sposób niezgodny z przepisami o jakości handlowej, w tym:

- 1) ser Gouda oferowany „luzem” o wartości 54,57 zł niezgodny z wymaganiami określonymi w § 19 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych oraz art. 9 ust. 1 lit. h rozporządzenia nr 1169/2011 – z uwagi na niewidoczność informacji dla konsumentów dotyczącej nazwy producenta;
- 2) ser Radamer zapakowany do bezzwłocznej sprzedaży w o wartości 36,27 zł niezgodny z wymaganiami określonymi w § 19 ust. 1 pkt 1, 2, 3 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych oraz art. 9 ust. 1 lit. a, b, h rozporządzenia nr 1169/2011 – z uwagi na niewidoczność dla konsumentów informacji w zakresie: pełnej nazwy środka spożywczego, nazwy producenta oraz wykazu składników;
- 3) ser Salami oferowany w opakowaniu o wartości 45,00 zł, organ stwierdził naruszenie przepisów określonych w art. 21 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1169/2011 – z uwagi na niepodkreślenie mleka w wykazie składników na opakowaniu, czyli składnika powodującego alergię lub reakcję nietolerancji, wymienionego w załączniku II do tego rozporządzenia.

Z tytułu wprowadzenia do obrotu ww. trzech partii produktów o łącznej wartości 135,84 zł Wielkopolski WIIH wymierzył stronie karę pieniężną w kwocie 650 zł na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej.

W ocenie Prezesa UOKiK, uznanie ww. przedsiębiorcy za podmiot podlegający sankcji administracyjnej określonej w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej było

prawidłowe. Jednakże kara pieniężna w tej sprawie powinna dotyczyć dwóch spośród trzech ww. partii produktów, tj. sera Gouda i sera Radamer, z uwagi nieprawidłowe oznakowanie (także strona w odwołaniu nie neguje tego ustalenia w sprawie). Stwierdzić należy jednak, że o ile organ właściwie zakwalifikował stwierdzone nieprawidłowości w oznakowaniu jako naruszające wymagania rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych, to już zbytecznie uznał je za naruszające przepisy zawarte w art. 9 rozporządzenia nr 1169/2011, który nie miał tu zastosowania. Ponadto, co zostanie rozwinięte w dalszej części niniejszej decyzji, Prezes UOKiK stwierdził naruszenie przepisu art. 44 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011 z uwagi na nieprzekazanie konsumentom informacji w zakresie obecności alergenu (jaja) w serze Radamer.

Prezes UOKiK nie podzielił natomiast stanowiska organu pierwszej instancji dotyczącego niezgodności oznakowania oferowanego w opakowaniu sera Salami z wymaganiami określonymi w art. 21 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 1169/2011. Wskazany przepis określa sposób, w jaki konsumenci powinni zostać poinformowani o obecności alergenu (np. mleka) w produkcie. Stanowi on, że dane szczegółowe, o których mowa w art. 9 ust. 1 lit. c – to jest, obowiązkowa informacja dla konsumentów wskazująca na wszelkie składniki lub substancje pomocnicze w przetwórstwie wymienione w załączniku II powodujące alergie lub reakcje nietolerancji (m.in. mleko), użyte przy wytworzeniu lub przygotowywaniu żywności i nadal obecne w produkcie gotowym – musi być podkreślona za pomocą pisma wyraźnie odróżniającego ją od reszty wykazu składników. Akapit czwarty w art. 21 ust. 1 ww. rozporządzenia określa jednak wyjątek od tej reguły stanowiąc, że oznaczenie danych szczegółowych, o których mowa w art. 9 ust. 1 lit. c nie jest wymagane w przypadkach, gdy nazwa środka spożywczego wyraźnie odnosi się do danej substancji lub produktu (podkreślenie Prezesa UOKiK). W ocenie Prezesa UOKiK, nazwa „ser” jednoznacznie sygnalizuje konsumentom, że produkt ten pochodzi z mleka i jest mało prawdopodobne, by osoba, która unika mleka i jego pochodnych ze względów zdrowotnych została wprowadzona w błąd z powodu niewyróżnienia mleka w wykazie składników sera. Z materiału dowodowego zebranego w sprawie (fotografii oraz protokołu oględzin nr III) wynika, że zakwestionowany przez Wielkopolskiego WIIH ser Salami oznakowany był na dwóch największych powierzchniach nazwą „ser” (na wierzchniej stronie zamieszczony był opis „SALAMI ser w plastrach”, a na spodzie „SER SALAMI, dojrzewający, plastry”). W związku z tym, iż nazwa produktu zawierająca nazwę ser była dobrze widoczna i wyraźnie odnosiła się do mleka, należy uznać, że spełniony został warunek określony w art. 21 ust. 1 akapit czwarty rozporządzenia nr 1169/2011, a zatem wyróżnienie składnika mleko w wykazie składników nie było wymagane. Należy zauważyć, że powyższa interpretacja Prezesa UOKiK pozostaje w zgodzie z wytycznymi Komisji Europejskiej *Guidelines relating to the provision of information on substances or products causing allergies or intolerances as listed in Annex II of Regulation (EU) No 1169/2011 on the provision of food information to consumers* opublikowanymi w Internecie¹ oraz przewodnikiem do rozporządzenia nr 1169/2011 opracowanym przez Inspekcję Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

¹ http://ec.europa.eu/dgs/health_food-safety/dgs_consultations/food/docs/consult_20150104_allergy-intolerance_guidance.pdf, str. 12

we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów². Tym samym, Prezes UOKiK przychylił się do interpretacji przedstawionej przez stronę i uznał, że kara pieniężna z tytułu wprowadzenia do obrotu sera Salami nieodpowiadającego jakości handlowej została wymierzona niezasadnie.

W skarżonej decyzji wymierzona stronie kara pieniężna dotyczy łącznie trzech partii zakwestionowanych artykułów rolno-spożywczych. Ze względu na wyłączenie z zakresu tej kary jednej partii produktu, tj. sera Salami, decyzję Wielkopolskiego WIIH należy uchylić w całości oraz orzec co do istoty poprzez wymierzenie przedsiębiorcy DINO Polska S.A. z siedzibą w Krotoszynie nowej kary pieniężnej w oparciu o przepis art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej w odniesieniu do pozostałych dwóch partii produktów o niewłaściwej jakości handlowej, tj. sera Gouda i sera Radamer o łącznej wartości 90,84 zł. Zgodnie z ww. przepisem, przedsiębiorca podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno-spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł. W niniejszej sprawie pięciokrotna wartość ww. korzyści majątkowej ustalonej w oparciu o wartość zakwestionowanych partii sera Gouda i sera Radamer o łącznej wartości 90,84 zł wynosi 454,20 zł (5 x 90,84 zł). Z tego względu jedyną możliwą do wymierzenia stronie karą pieniężną zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ww. ustawy jest kwota 500 zł.

Prezes UOKiK, wykonując dyspozycję art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej (w obecnym brzmieniu), na podstawie zebranego w aktach sprawy materiału dowodowego, zważył, co następuje:

- oceniając stopień szkodliwości czynu polegającego na wprowadzeniu do obrotu przez stronę nieprawidłowo oznakowanych dwóch partii serów Gouda i Radamer, należy uwzględnić, że stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości, polegające na niewidoczności dla konsumentów części obowiązkowych informacji, tj. danych producenta (w przypadku obu partii serów), wykazu składników i pełnej nazwy środka spożywczego (w przypadku sera Radamer), godziły w prawo konsumentów do pełnej informacji o produkcie. W ocenie Prezesa UOKiK o szkodliwości czynu świadczy w szczególności niewidoczność wykazu składników sera Radamer, który zawierał: mleko, sól, bakterie fermentacji mlekowej (laktozę), stabilizator – chlorek wapnia, substancję konserwującą – lizozym z białka jaja kurzego i barwnik annato. Konsumentom nie zostali poinformowani o obecności składnika pozyskanego z jaj powodującego alergię lub reakcje nietolerancji i wymienionego w załączniku II pkt 3 do rozporządzenia nr 1169/2011, nie otrzymali oni też informacji o wytworzeniu sera przy zastosowaniu dodatków do żywności – konserwantu, stabilizatora i barwnika. Tym samym strona naruszyła przepis art. 44 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011;
- oceniając zakres naruszenia, należy uwzględnić, że stwierdzone niezgodności w zakresie oznakowania dwóch ww. partii produktów wskazywały na naruszenie podstawowych (z punktu widzenia prawa konsumentów do informacji) przepisów o jakości handlowej zawartych w § 19 rozporządzenia w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów

² <http://www.ijhar-s.gov.pl/index.php/przewodnik-do-rozporzadzenia-11692011.html>

- środków spożywczych oraz art. 44 ust. 1 rozporządzenia nr 1169/2011. Zakwestionowane produkty pochodziły z dwóch partii o wielkości 2,73 kg i 1,91 kg;
- oceniając dotychczasową działalność tego podmiotu, należy wziąć pod uwagę informację zawartą w zaskarżonej decyzji, że strona była już karana z tytułu naruszenia przepisów ustawy o jakości handlowej;
 - oceniając wielkość obrotów oraz przychodu tego podmiotu, w oparciu o ustalenia organu pierwszej instancji należy stwierdzić, że strona należy do grupy pozostałych przedsiębiorców;
 - oceniając wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych, należy uwzględnić, że strona nie zapewniła prawidłowego oznakowania dwóch skontrolowanych partii serów o łącznej wartości 90,84 zł.

Zdaniem Prezesa UOKiK, opisane powyżej przesłanki, jakimi należało kierować się przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej określonej w art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości handlowej, stanowiły podstawę do wymierzenia stronie kary pieniężnej w wysokości 500,00 zł (słownie: pięćset złotych 00/100).

Zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002, kary za naruszenie prawa żywnościowego powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

W myśl art. 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 1169/2011 podmiotem działającym na rynku spożywczym odpowiedzialnym za informację na temat żywności jest podmiot, pod którego nazwą lub firmą jest wprowadzany na rynek dany środek spożywczy lub – jeżeli ten podmiot nie prowadzi działalności w Unii – importer danego środka na rynek Unii. Podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informację na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność informacji na temat żywności zgodnie z mającym zastosowanie prawem dotyczącym informacji na temat żywności oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych. W świetle zebranego materiału dowodowego działania strony należy ocenić jako niewystarczające.

Jak wnika z art. 40a ust. 5c ustawy o jakości handlowej, organ Inspekcji Handlowej w przypadku niskiego stopnia szkodliwości czynu, niewielkiego zakresu naruszenia lub braku stwierdzenia istotnych uchybień w dotychczasowej działalności podmiotu może odstąpić od wymierzenia kary pieniężnej, o której mowa w ust. 1 pkt 3 tego artykułu. Prezes UOKiK pełniący w niniejszej sprawie funkcję organu Inspekcji Handlowej nie znalazł uzasadnienia do odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej, zwłaszcza z uwagi na wyżej ocenioną przez organ drugiej instancji przesłankę szkodliwości czynu.

Podsumowując, po rozpoznaniu sprawy na skutek wniesionego przez stronę odwołania Prezes UOKiK uznał, iż zasadne jest, na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 Kpa, uchylenie zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez wymierzenie stronie kary pieniężnej w wysokości 500 zł z tytułu wprowadzenia do obrotu dwóch ww. partii serów Gouda i Radamer o łącznej wartości 90,84 zł.

Zgodnie z art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej, karę pieniężną, o której mowa w sentencji decyzji, stanowiącą dochód budżetu państwa, należy wpłacić na rachunek

bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Poznaniu, w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stanie się ostateczna.

Prezes UOKiK, stosownie do art. 5 ust. 2 ustawy o Inspekcji Handlowej, jest organem wyższego stopnia w stosunku do wojewódzkich inspektorów Inspekcji Handlowej. Wobec powyższego, w myśl art. 127 § 2 Kpa w związku z art. 1 ust. 3 ustawy o Inspekcji Handlowej, Prezes UOKiK jest organem właściwym do rozpatrzenia wniesionego odwołania.

Zgodnie z art. 138 § 1 pkt 2 Kpa, organ odwoławczy wydaje decyzję, w której uchyla zaskarżoną decyzję w całości albo w części i w tym zakresie orzeka co do istoty sprawy albo uchylając tę decyzję – umarza postępowanie pierwszej instancji w całości albo w części.

Biorąc powyższe pod uwagę, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Niniejsza decyzja jest ostateczna w trybie postępowania administracyjnego.

Pouczenie

Zgodnie z art. 52 § 1, art. 53 § 1, art. 54 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2012 r. poz. 270, z późn. zm.) od niniejszej decyzji przysługuje skarga wnoszona do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Do należności pieniężnych nie uiszczonych w terminie stosuje się przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2015 r. poz. 613, z późn. zm.).

z up. PREZESA
Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Inspekcji Handlowej

Dariusz Łomowski